

Til kommunedirektøren og eldreråd

Dato: 03.09.2026

Eldre må få en tydeligere plass i beredskapen

Når vi snakker om sikkerhet og beredskap, handler det ofte om infrastruktur, teknologi og nødetater. Men beredskap handler først og fremst om mennesker. Da må vi også snakke om de eldre.

Naturkatastrofene kommer stadig hyppigere og stadig nærmere oss. Vi har brannen i Drammen frisk i minne. Ved naturkatastrofer som flom, ras og brann, eller i alvorlige trusselsituasjoner, er eldre blant de mest sårbare innbyggerne. Mange har redusert mobilitet, helseutfordringer eller er avhengige av medisinsk utstyr og hjelp fra andre. Evakuering, tilgang til informasjon og videre oppfølging kan derfor bli ekstra krevende når krisen rammer.

En beredskapsressurs

Samtidig er det viktig å ikke se eldre kun som en sårbar gruppe. Dagens eldre er en mangfoldig gruppe. Mange er friske, aktive, har mye livserfaring, lokalkunnskap og kompetanse som er verdifulle ressurser i en krisesituasjon. Eldre bidrar allerede som frivillige, naboer og omsorgspersoner, og kan spille en viktig rolle i lokalsamfunnets samlede beredskap.

Dette perspektivet løftes også frem av Nordens velferdssenter, som understreker at eldre ikke bare skal ses som mottakere av tjenester, men som aktive deltakere i samfunnsutviklingen. Senteret peker på at eldre representerer betydelig erfaring, kompetanse og sosial kapital som samfunnet bør ta i bruk.

Derfor må eldre få en tydelig plass i beredskapsplanene. Vi må planlegge for hvordan de mest sårbare skal ivaretas når kriser oppstår, samtidig som vi legger til rette for at eldre som ønsker og kan bidra, blir sett på som viktige medspillere. God beredskap skapes ikke for innbyggerne, men sammen med dem.

Må involveres

Det betyr at eldre må involveres i beredskapsplanleggingen. Eldreråd, seniororganisasjoner og frivillige nettverk bør trekkes inn når kommuner og myndigheter utarbeider og reviderer beredskapsplaner. Eldre bør også delta i beredskapsøvelser, slik at vi får testet hvordan evakuering, kommunikasjon og oppfølging fungerer i praksis. På den måten kan planer og tiltak utvikles med utgangspunkt i reelle behov og erfaringer.

Det er derfor positivt at Nordens velferdssenter har satt i gang et nordisk arbeid med beredskapsplaner innen sosial- og eldreområdet. Prosjektet skal kartlegge hvordan de

nordiske landene ivaretar sårbare grupper i sin beredskapsplanlegging i møte med blant annet klimaendringer, naturhendelser og økte sikkerhetspolitiske utfordringer. Dette arbeidet bør inspirere norske myndigheter til å styrke innsatsen på området.

Bruk kompetansen

Vi må også bli flinkere til å bruke den kompetansen som finnes blant eldre. Mange har erfaring fra helsevesen, forsvar, undervisning, næringsliv og offentlig sektor. Andre har sterke lokale nettverk og inngående kjennskap til nærmiljøet. Denne kunnskapen kan bidra til å styrke lokalsamfunnets evne til å forebygge, håndtere og komme seg gjennom kriser.

Et samfunn er ikke bedre rustet enn dets evne til å ta vare på de mest sårbare. Når vi inkluderer eldre i beredskapsarbeidet, både som ressurs og som gruppe med særskilte behov, bygger vi et tryggere, mer robust og mer motstandsdyktig samfunn for alle.

Vårt budskap til ansvarlige statsråder er enkelt: Eldre må ikke bare være en målgruppe for beredskap. De må være en medspiller. Først da får vi en beredskap som omfatter hele befolkningen. En beredskap vi alle er avhengige av.

Fra

Berit Brørby

Leder, Rådet for et aldersvennlig Norge